

Posudek magisterské diplomové práce Olgy Jindrové:

Prvky metadivadla ve vybraných Plautových komediích

Diplomandka si pro svou diplomovou práci vybrala velmi zajímavý aspekt Plautových komedií. Koncept metadivadla přinesl v několika posledních desetiletích nové impulzy do zkoumání nejen těchto komedií a divadelní kultury, ale do zkoumání raného stadia římské kultury vůbec. Není to ovšem téma snadné, neboť kromě jazykových znalostí a znalosti literárních dějin vyžaduje také hlubší seznámení s oblastí teorie a dějin divadla.

Práce o celkovém rozsahu, tj. i s přílohami, 97 stran má všechny požadované náležitosti. Po stručném úvodu (s.7-8), v němž je objasněn smysl a cíl práce, následuje několik drobnějších kapitol, z nichž pět je zaměřeno na výklad důležitých prvků především římské divadelní praxe (s. 9-18), další čtyři kapitoly pak představují shrnutí dosavadního bádání týkajícího se zvláště konceptu metadivadelnosti a metadivadelních prvků; vhodně je na tomto místě připojena i základní klasifikace typů postavy otroka v Plautových komediích (s. 19-34). Hlavní část diplomové práce tvoří rozbor čtyř komedií – Amphitruo, Aulularia, Cistellaria a Pseudolus (s.35-91). Výsledky shrnula autorka ve stručném Závěru (s. 92-3). Práce vychází z dobrých, vesměs recentních vydání Plauta a opírá se o 39 titulů sekundární literatury uvedené v příloženém seznamu (s.94-97).

Po výkladu dobových okolností a charakteru římského divadla archaického období, což je důležité pro další rozbor a hodnocení (Princip divadla, Divák, Herec, Scéna, Vytváření divadelní iluze), věnovala diplomantka pozornost nalezení vhodného vymezení principu metadivadla. Vychází ze základních prací, zejména z obecněji zaměřených publikací M.Barchiesiho, N. W. Slatera, R. Hornbyho a studie ke komedii Miles gloriosus L. Maurice). V kap. Metadivadlo pak v několika bodech stanovuje obecné možnosti metadivadelní techniky (s. 23) a v další kapitole uvažuje o možnostech aplikovat tyto postupy na Plautovy komedie. O. Jindrová zde

velmi zdatně diskutuje s názory vyslovenými v odborné literatuře a samostatně dospívá k vlastní formulaci metadivadla (v zásadě je to „vystoupení postavy z rámce hry a prolomení jevištní iluze“, s. 24) a velmi pěkné charakteristice Plautovy „Plautinopole“ (s. 24-25). Také kapitola Jednotlivé prvky metadivadla v P-ových komediích (s. 26nn.) spolu s kap.Postava otroka, které jsou východiskem pro následující rozbory, svědčí o autorčině samostatnosti a získání patřičného nadhledu.

Hlavním úkolem diplomandky bylo najít, popsat a interpretovat v již uvedených čtyřech komediích takové scény, příp. i pouhé repliky, které by dokládaly Plautovo využití metadivadelních postupů. Je třeba konstatovat, že kol. Jindrová se s tímto úkolem vypořádala velmi dobře. Nejobsáhlejší materiál poskytla komedie Amfitryón. Podstata metateatrálnosti je velmi dobře popsána ve shrnutí (s. 54). Stejně tak je tomu i v případě dalších her. Všechny interpretované scény a repliky diplomantka uvedla i s vlastním českým překladem. Interpretace metadivadelnosti považují za velmi zdařilé, a to i v Komedii o skřínce, která nebývá tak často čtena a rozebírána. Snad jen u textových problémů této komedie (resp. lakun) se mohla diplomantka zastavit a podat podrobnější vysvětlení s ohledem na to, jak mohou interpretaci ovlivnit.

V závěrečném shrnutí výsledků práce oceňuji nejen uvedení zjištěných fakt, ale i to, že autorka zdůraznila limity své práce, tzn. neopomněla uvést, že její rozbory mohly být založeny pouze na textu komedií, nikoli na scénické realizaci, při které by předpokládaný nonverbální doprovod přinesl pravděpodobně ještě vyšší míru metadramatičnosti. Zároveň si také byla vědoma toho, že tyto rozbory nesou určitou míru subjektivity. Shrnutí výsledků mohlo být obsáhlejší, mohlo také diplomandku vést k obecnějšímu zamyšlení nad úrovní římského divadla v době Plautova působení, resp. o čem tak bohaté využití metadivadla jako jisté „sebereflexe“ divadla vypovídá.

Diplomandka přistoupila k svému úkolu velmi zodpovědně, pracovala samostatně, důkladně se seznámila jak s prameny, tak s relevantní

nejnovější sekundární literaturou. Díky tomuto přístupu mohla O. Jindrová dojít k zajímavým zjištěním a předložit velmi zdařilou diplomovou práci.

Závěrem mohu konstatovat, že O. Jindrová splnila diplomové zadání v plné šíři. Podobně zevrubné rozборы uvedených komedií zaměřené na projevy meta divadelních prvků a postupů jsou v literatuře ojedinělé, takže z tohoto hlediska je tato diplomová práce přínosná. Diplomová práce O. Jindrové plně vyhovuje požadavkům, které jsou na diplomovou práci kladeny. Navrhuji hodnocení stupněm velmi dobře. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby.

V Praze 28. 1. 2012

Doc. PhDr. Eva Kuťáková, CSc.